

сциплін: 1) наповнення змісту навчальних дисциплін гендерною тематикою, спрямованою на формування у студентської молоді сучасних уявлень про взаємостосунки статей, в основу якої покладено вимір інтелектуальної, ціннісної та поведінкової сфер життєдіяльності представників обох статей; 2) використання інтерактивних технологій, що будуть засновані на вдосконаленні особистісно орієнтованого підходу до підвищення мотивації студентської молоді для формування їхньої власної гендерної культури; 3) організація викладачами психолого-педагогічних дисциплін позааудиторної роботи зі студентською молоддю, зорієнтованої на руйнування усталених та формування сучасних гендерних стереотипів.

Дискусія: на основі аналізу літературних джерел із означеної проблеми з'ясовано, що основним засобом реалізації ідеї гармонізації статей у системі освіти є гендерне виховання, що розглядається як цілеспрямований, систематичний, послідовний процес формування гендерної культури суб'єктів навчально-виховного процесу; доведено пріоритетність гендерного виховання порівняно із традиційним.

Виконане дослідження не охоплює всіх аспектів формування гендерної культури студентської молоді. Подальшими напрямками науково-педагогічного вивчення проблеми є: удосконалення змісту дисциплін через оновлення гендерного матеріалу та подальші розробки його методичного забезпечення; конструювання нових гендерно спрямованих форм і методів позааудиторної роботи зі студентами, широке використання засобів медіаосвіти тощо.

L. Levitska, Ph. D., Associate Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

FORMING GENDER CULTURE OF STUDENT YOUNG PEOPLE IN UKRAINE'S HIGHER EDUCATION STAFF

The aspects of formation of gender culture of students in the process of studying psychological and pedagogical disciplines are revealed. Gender education and upbringing were studied as a psychological and pedagogical problem. Generalized existing approaches to the interpretation of the key concept of the study, which gave grounds for interpreting its own definition of the phenomenon of "gender culture". The essence and peculiarities of the gender culture of modern student youth have been established.

The pedagogical conditions for the formation of the gender culture of student youth in the process of studying psychological and pedagogical disciplines are grounded: 1) the content of the content of educational disciplines is filled with a gender theme aimed at the formation of contemporary ideas about the relationship of the sexes among students; 2) the use of interactive technologies that will be based on improving the personality-oriented approach to increasing the motivation of student youth to form their own gender culture; 3) the organization of teachers of psychological and pedagogical disciplines of out-of-class work with student youth, aimed at the destruction of established and the formation of modern gender stereotypes.

Realization of pedagogical conditions of formation of gender culture of students in the process of studying of psychological and pedagogical disciplines allowed us: to acquaint students with information about gender problems in modern society; promote the assimilation of the conceptual and terminological apparatus of gender studies, the formation of knowledge about gender theories, awareness in the legal and regulatory framework, the formation of ideas about the characteristics of gender and gender identity of a person; to focus on building humane interpersonal relations and recognizing the ideas of gender equality in the public and private spheres of life; form behavior based on gender.

Keywords: gender, gender education and upbringing, gender culture, the formation of a gender culture, pedagogical conditions, student youth.

УДК 378

А. Марушкевич, д-р пед. наук, проф.
Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Київ

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВИРІШЕННІ ЖИТТЄВО ВАЖЛИВИХ ПРОБЛЕМ МОЛОДІ

Акцентується увага на важливості підтримки органів студентського самоврядування у закладах вищої освіти; указуються особливості досвіду сучасної молоді в організації своєї життєдіяльності та забезпеченні на законодавчому рівні широкого спектра прав і обов'язків; розкривається зміст тлумачень сучасними ученими поняття "студентське самоврядування"; виокремлюються його основні принципи та напрями забезпечення; доводиться, що органи студентського самоврядування є невід'ємним елементом управління сучасним закладом вищої освіти.

Ключові слова: молодь, студентське самоврядування, заклади вищої освіти, законодавчий рівень, принципи, напрями.

Постановка проблеми. Молодь України в умовах сьогодення набула досвіду самостійного забезпечення свого життя, додання поточних проблем без втручання представників старших поколінь, доведення до якісного завершення розпочатих справ, мобільного використання знань, застосування практичних умінь та навичок. Зважаючи на підходи до вирішення окремих питань власної

Список використаних джерел

1. Бутурлим Т. І. Гендерна теорія в таблицях і схемах: навч.-метод. посіб. / Т. І. Бутурлим. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 41 с.
2. Бутурлим Т. І. Застосування гендерного підходу в процесі вивчення української літератури: навч.-метод. посіб. / Т. І. Бутурлим. – Ніжин: НДУ ім. М. Гоголя, 2011. – 97 с.
3. Васильченко О. І. Формування гендерної культури студентів університету: методичні рекомендації / О. І. Васильченко. – Запоріжжя, 2013. – 76 с.
4. Горбач І. І. Гендерна освіта в Україні: реалії та перспективи розвитку / І. І. Горбач // 36. наук. пр. XIV Міжнар. наук.-практ. конф. "Молодь в умовах нової соціальної перспективи". – К., 2012. – Ч. І. – С. 359–365.
5. Енциклопедія освіти : енциклопедія / гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком Інтер, 2008. – 1040 с. – С. 126–129.
6. Калько І. В. Гендерна освіта і виховання студентської молоді як психолого-педагогічна проблема / І. В. Калько // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2012. – № 4. – С. 26–31.

References

1. Buturlym T. I. Genus traba quod doctrina per insidias: Legem pone modum. guidances / T. I. Buturlym. – Nizhyn, 2011. – 41 s.
2. Buturlym T. I. Usus genus de fictus accedat studio Ucraina litterae: Legem pone modum. guidances / T. I. Buturlym. – Nizhyn, 2011. – 97 s.
3. Vasil'chenko O. I. Genus culturae Universitatum Studiorum alumnorum formatio, guidelines / O. I. Vasylychenko. – Zaporozhye, 2013. – 76 s.
4. Gorbach I. I. Genus Education in Ukraine: tam rerum prospectum progressionem / conference I. I. Horbach // Acta Internationalis Acta XII "Socialis novus perspective in iuventute". – Kyiv, 2012. – CH. I. – S. 359–365.
5. Entsyclopedia osvity [entsyklopediia] / V. H. Kremen'. – Kyiv: Yurinkom Inter, 2008. – 1040 s. – S. 126–129.
6. Gender I. V. Colligunt piaes mentes alumni in educatione et educationem in psychologiae et paedagogiae quaestio / IV Tracing Social // Cum enim de paedagogia: Theoria Practice. – View of: DZ altitudo "LNU", 2012. – № 4. – S. 26–31.

Надійшла до редколегії 03.07.18

життєдіяльності батьками, наставниками, іншими представниками різних сфер освіти, науки, мистецтва, виробництва тощо юнаки і дівчата акцентують увагу лише на їх найуспішніших позиціях, діях, учинках, шляхах досягнення високих показників діяльності, якості отриманих результатів. На сьогодні молоді люди в Україні "орієнтовані на локальну, спонтанну самоорганізацію у вирішенні

проблем, безпосередньо пов'язаних із вирішенням життєвих потреб" [18, с. 10].

Відомо, що "становлення молодого людини, формування її характеру, отримання професійних навичок відбувається в навчальних закладах, тому освіта є визначальним чинником для соціального становлення молоді та її розвитку" [18, с. 14]. Зважаючи на це, у закладах вищої освіти має бути підтриманим самоврядування молоді, яке полягає в самостійному вирішенні нею нагальних проблем, участі в управлінні та функціонуванні структурних підрозділів навчального закладу, самоорганізації, саморегуляції, самовідповідальності, самодіяльності, самоконтролі, загалом, самоздійсненні молоді, яке "передбачає наявність рівноваги у визнанні й самовизнанні, є процесуальною відповіддю на питання про те, яким виміром сенсу і прагнень відповідають молода людина зокрема і молодь загалом" [18, с. 72].

В умовах сьогодення важливо враховувати той факт, що студентське самоврядування може бути значною підтримкою у забезпеченні якості вищої освіти та управлінні ЗВО, додатковою гарантією відповідності освітніх послуг вимогам майбутніх роботодавців, важливим чинником соціалізації молоді, підвищення її політичної, правової культури й суспільної активності [16].

Метою публікації є обґрунтування важливості підтримки у закладах вищої освіти студентського самоврядування, орієнтованого на вирішення життєво важливих проблем молоді.

Завданнями є: розкрити зміст тлумачення сучасними вченими поняття "студентське самоврядування"; довести, що воно є невід'ємним елементом управління закладом вищої освіти.

Виклад основного матеріалу. На сьогодні органи студентського самоврядування на законодавчому рівні мають широкий спектр прав і можливостей. Вони беруть участь в обговоренні та вирішенні питань удосконалення освітнього процесу, науково-дослідної роботи, призначення стипендій, організації дозвілля, оздоровлення, побуту і харчування. Без них не проводять просвітницькі, наукові, спортивні та інші заходи. Студенти, які навчаються у закладах вищої освіти, залучені до вирішення питань відпочинку та забезпечення належних побутових умов проживання у гуртожитках, унесення пропозицій щодо змісту навчальних планів і програм тощо [6].

До того ж існує тісний зв'язок між органами студентського самоврядування, закладом вищої освіти і майбутніми роботодавцями. Вони є важливою структурою для тих, хто прагне брати участь у реалізації суспільно корисних проектів, виявляти ініціативу щодо організації та проведення різних заходів, удосконалення управлінських навичок тощо. Студентське самоврядування сприяє розвитку навчального закладу, взаєморозумінню між адміністрацією, науково-педагогічними працівниками і молоддю. Завдяки йому можна вдосконалювати освітній процес, здійснювати практичну діяльність та стажування, які сприяють майбутньому працевлаштуванню, оскільки роботодавці орієнтуються на самодисциплінованих, відповідальних, із необхідними знаннями та навичками молодих фахівців.

На сьогодні студентське самоврядування – це "форма організації управління студентами різноманітною життєдіяльністю свого колективу на принципах свободи, рівності, безпосередньої участі в керівництві його справами" [7, с. 880].

Глибоке визначення студентського самоврядування містить стаття 40 Закону України "Про вищу освіту", яка тлумачить його як право і можливість студентів вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів

студентів, брати участь в управлінні ЗВО тощо. У ній наголошується на тому, що студентське самоврядування є невід'ємною частиною громадського самоврядування [6].

У Новому тлумачному словнику української мови суть поняття "самоврядування" розглядається як форма управління, за якою певна організація, адміністративна одиниця тощо має право самостійно вирішувати питання внутрішнього устрою [13].

У словнику із соціальної педагогіки наголошено, що самоврядування – це не просто самостійна діяльність окремого органа, а діяльність підконтрольна [14].

На думку В. Бобрицької, самоврядування – це засіб підвищення ефективності виховання особистості [1]. Вона вважає, що вихованців потрібно вчити ставити перед собою завдання, програмувати діяльність на певні періоди, координувати зусилля управлінських дій, здійснювати самоконтроль, регулювати та аналізувати процеси.

Т. Веретенко і Л. Шеїна вбачають у самоврядуванні засіб соціалізації молоді. Вони розглядають його необхідним для формування у студентському колективі сприятливого клімату для всебічного розвитку кожної молоді людини; усвідомлення, що якість перебування у закладі вищої освіти залежить від них самих [3].

О. Кулічченко вважає, що самоврядування нічим не відрізняється від процесу управління, а його особливістю є те, що всі функції в ньому забезпечують студенти, а ефективність їх управлінської діяльності залежить від рівня підготовленості педагогами [9].

Б. Набока доводить, що під самоврядуванням розуміють результат спрямованих на розвиток колективу педагогічних дій, який впливає на формування громадянської позиції своїх членів шляхом залучення їх до управління справами закладу освіти [12].

Сучасні вчені розглядають органи студентського самоврядування як різновид поза навчальної діяльності студентів, один із видів об'єднання їх за спільними інтересами, метою яких є вирішення своїх проблем, зокрема поліпшення умов навчання та культурного дозвілля, творчий, науковий розвиток, сприяння соціалізації тощо [17].

Самоврядування визначають як метод управління, який ґрунтується на самоорганізації, саморегулюванні та самодіяльності і не допускає застосування примусу. Воно базується на принципах рівності всіх членів, вільного вияву інтересів, дотриманні загальноприйнятих прав та обов'язків, прямого волевиявлення тощо.

Т. Гребенник тлумачить студентське самоврядування як таке, що має спільні риси з волонтерським рухом [4].

Узагальнюючи зміст попередньо представлених різними авторами визначень, можна подати таке тлумачення цього поняття: *студентське самоврядування є формою самоорганізації студентів закладів вищої освіти у справі представництва й відстоювання своїх прав та інтересів, самореалізації як фахівців конкретної справи.*

Діяльність органів студентського самоврядування зорієнтована на підтримку інтересів студентів, реалізацію їх ініціатив, взаємодію із університетською адміністрацією тощо [19].

Органи студентського самоврядування є невід'ємним елементом управління сучасним закладом вищої освіти. Вони враховують потенціал молоді, її активність в урегулюванні пов'язаних із соціальним становленням та розвитком проблем. Студентське самоврядування сприяє якісному спілкуванню молодих людей із різних груп, відділів, факультетів, інститутів тощо та розвитку їх здібностей, можливостей виявляти необхідну інформацію щодо якісного забезпечення навчання та виховання шляхом анкетування як членів свого колективу, так і науково-педагогічних працівників. Відносини між викладачами та студентами

завдяки органам студентського самоврядування вибудовуються на основі тісної співпраці та взаємної довіри й відповідальності.

За умов самоврядування формуються професійно та соціально значущі властивості молодих людей, навички майбутньої професійної діяльності тощо. Завдяки об'єднанню вони можуть вносити пропозиції адміністрації як закладу вищої освіти, так і керівникам його окремого підрозділу стосовно змін у структурі освітнього процесу, його змісті, методах забезпечення, ураховуючи при цьому особливості часу та спрямованості підготовки кадрів у ЗВО.

У новій редакції Закону України "Про вищу освіту" ідеться про те, що в основі об'єднання всіх студентів є їх рівні права й можливість обиратися і бути обраними в робочі, дорадчі та інші органи самоврядування.

На сьогоднішній важливим є врахування позиції студентів при виробленні та реалізації політики держави у сфері освіти, культури, виробництва, сприяння створенню умов для їх самореалізації, підвищення соціальної активності, формування організаторських навичок, лідерських якостей, підвищення відповідальності за результати своєї праці.

У розробленій "Стратегії розвитку СС ВНЗ України на 2011–2021 рр." ідеться про те, що: без участі органів студентського самоврядування не може вирішуватись жодне питання стосовно студентства; необхідним є підвищення рівня обізнаності суспільства про діяльність та призначення органів студентського самоврядування; важливо посилити якість роботи органів студентського самоврядування й активістів студентського руху; варто змінювати склад органів студентського самоврядування таким чином, щоб у них були ті, хто бажає змін у системі вищої освіти; бажане визнання студентського самоврядування всіма представниками адміністрації закладу вищої освіти та науково-педагогічними працівниками; велике значення має створення незалежних студентських засобів масової інформації для висвітлення подій у закладах вищої освіти тощо [15].

Серед напрямів студентського самоврядування є доволі суттєві й важливі для кожного ЗВО: науково-дослідницький напрям, який сприяє виявленню обдарованих студентів, координації їх наукової діяльності, орієнтованої на організацію та проведення конференцій, наукових круглих столів, семінарів та читань тощо; культурно-масовий напрям, що виявляється в організації масових заходів та культурного відпочинку, підтримці діяльності творчих колективів, підвищенні зацікавленості студентів розвитком різних видів вітчизняних культурних і мистецьких осередків; спортивно-оздоровчий напрям, орієнтований на забезпечення роботи спортивних секцій і участь у проведенні змагань з різних видів спорту; інформаційний напрям, в основі якого – організація та функціонування інформаційного простору у ЗВО, висвітлення подій із життєдіяльності студентів та науково-педагогічних працівників [5]. Крім них важливими напрямками вважаються такі: забезпечення виконання студентами своїх обов'язків; сприяння захисту прав та інтересів студентів; сприяння їх навчальній, науковій і творчій діяльності, працевлаштуванню; створення для них необхідних соціально-побутових умов, розвиток громадської активності, формування громадянської позиції, виховання патріотизму, потреби дотримуватися законодавства, моральних та етичних норм, організація культурно-освітньої та спортивно-масової роботи, дозвілля, відпочинку і т. п. [11].

Для реалізації зазначених вище напрямів роботи органів студентського самоврядування необхідно орієнтуватись на такі принципи: співпраці, особистісно-орієнтованого підходу, програмно-цільового підходу, мотиваційного

забезпечення розвитку, професіоналізації студентського самоврядування, системності та взаємозв'язку рівнів його реалізації, диференціації тощо.

Принцип співпраці передбачає дієву участь студентів у розробці цілей і завдань вдосконалення змісту життєдіяльності ЗВО у взаємодії з адміністрацією навчального закладу, науково-педагогічними працівниками, партнерами.

Принцип особистісно-орієнтованого підходу спрямовує на вивчення думок, бажань, прагнень, інтересів студентів, з урахуванням яких потрібно проектувати відповідні форми діяльності.

Принцип програмно-цільового підходу до розвитку студентського самоврядування визначає вимоги до його змістового компонента діяльності й передбачає прийняття кількох самостійних програм суспільно-корисної праці з відповідної сфери функціонування ЗВО (культурно-масової, спортивно-оздоровчої, організаційної, професійного навчання і т. п.).

Принцип мотиваційного забезпечення розвитку студентського самоврядування відображає обумовленість його ефективності сформованістю у студентів мотивів участі в різнобічних видах діяльності.

Принцип професіоналізації студентського самоврядування орієнтує на важливість включення до цілей, змісту, форм його реалізації професійно спрямованого компонента.

Принцип системності та взаємозв'язку рівнів реалізації студентського самоврядування передбачає взаємозалежність у розвитку повноважень студентського активу через взаємодію його органів.

Принцип диференціації в розвитку студентського самоврядування розглядається як той, за якого необхідно відслідковувати етапи розвитку студентської ініціативи і відповідно до них підходити до використання тих чи інших організаційних форм функціонування студентського самоврядування в навчальному закладі [8].

Крім цього, окремі автори наукових праць акцентують увагу на принципах взаємозв'язку функцій, повноважень, прав, можливостей; добровільності та виборності; ініціативи, самодіяльності, творчості; гласності та актуальності прийнятих рішень; поєднання діяльності постійних і виборних органів тощо [10].

Студентське самоврядування має бути підтриманим адміністрацією відповідного ЗВО, яка має стимулювати молодь і викликати бажання у неї створювати сторінки у соціальних мережах, друкувати видання про свої досягнення, поширювати власний досвід роботи серед студентства інших закладів освіти. Воно сприяє формуванню у студентів громадянської позиції, розвитку творчості у прийнятті рішень; забезпеченню соціалізації особистості; розвитку у неї компетентностей, організаторських здібностей, умінь із планування.

Є студенти, які розглядають самоврядування як орган, який сприяє організації дозвілля та розважальних заходів у позанавчальний час, не пов'язуючи його діяльність із реальною можливістю відстоювати свої права та робити внесок у розвиток системи вищої освіти, тому виникає потреба час від часу проводити опитування їх стосовно ставлення до якості його функціонування.

На сьогодні органи самоврядування мають спрямовувати молодь до участі у міжнародних студентських конференціях, програмах обміну досвідом, ресурсами, партнерськими проектами і т. п., що дасть можливість навчатись застосуванню позитивних практик діяльності органів студентських колективів.

Висновки. Сучасна молодь, особливо студентська, "є рушійною силою змін, молодість – це частина великих ідей щодо соціальної справедливості майбутнього життя,

свобод і прав людини. Це енергія, яка може і має стати рушійною силою, що змінить усе суспільство" [18, с. 72]. Звідси й важливість та значущість укріплення засад діяльності органів студентського самоврядування, яке становить значний потенціал для молоді стосовно її можливостей та активної участі в урегулюванні проблем, пов'язаних зі створенням умов соціального становлення та розвитку молоді в Україні [2].

Для поліпшення функціонування у ЗВО органів студентського самоврядування необхідно посилювати їх зв'язки з адміністрацією навчального закладу та відповідними структурними підрозділами; створювати й популяризувати студентські видання, за допомогою яких можна інформувати та отримувати інформацію від студентів стосовно їх бажань і потреб; залучати представників органів студентського самоврядування до активної участі у молодіжних конференціях, зокрема міжнародних, присвячених проблемам студентського самоврядування; уможливити їх участь у міжнародних програмах обміну досвідом у сфері студентського самоврядування; сприяти співпраці з молодіжними громадськими організаціями для обміну досвідом та реалізації партнерських проєктів; підтримувати фінансову незалежність; залучати до роботи в названих органах студентів, які здатні створювати проєкти, вигравати конкурси та навчати цьому інших.

Список використаних джерел

1. Бобрицька В. І. Учніське самоуправління як засіб підвищення ефективності виховання особистості школяра (на основі спадщини А. С. Макаренка): автореф. дис. ... канд. пед. наук: спец. 13.00.01 "Загальна педагогіка" / Бобрицька В. І. – К., 1996. – 25с.
2. Бородин Є. І. Розвиток студентського самоврядування як напрям державної підтримки молоді в Україні / Є. І. Бородин, Т. М. Тарасенко. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04\(7\)/10beipmu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04(7)/10beipmu.pdf).
3. Веретенко Т. Г. Роль самоврядування у соціалізації студентів у ВНЗ / Т. Г. Веретенко, Л. О. Шеїна. – Режим доступу: http://elibrary.kubg.edu.ua/1414/1/Veretenko_Sheina_IPSP_IP%26KO.pdf.
4. Гребенник Т. В. Управління процесами громадського виховання студентів ВНЗ: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.06. – Л., 2011. – 512 с. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=8862&chapter=1>.
5. Гуцол Л. Значення студентського самоврядування у процесі самореалізації особистості / Л. Гуцол // Педагогічний дискурс. – 2014. – Вип. 17. – С. 52–57 [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=0peddyk_2014_17_12.
6. Закон України "Про вищу освіту" // Верховна Рада України; Закон від 01.07.2014 № 1556 VII. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Енциклопедія освіти / АПНУ; гол. ред. В. Г. Кремень. – К.: Юрінком, 2008. – 1040 с.
8. Краснощок І. Умови ефективного розвитку студентського самоврядування // Наукові записки. – Вип. 97. – Режим доступу: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nz_p/2011_97/statiti/36.pdf.
9. Кулінченко О. С. Студентське самоврядування в системі вищої школи / О. С. Кулінченко // Соціалізація особистості. – К.: Логос, 2002. – Т. 17. – Вип. 1. – С. 67–75.
10. Лемішко В. Г. Особливості організації студентського самоврядування у ВНЗ (на прикладі ННЦ ПТО НАПН України). – 16 с. [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/27.pdf.
11. Марушкевич А. А. Педагогіка вищої школи: підручник / А. А. Марушкевич, Є. С. Спіцин. – К.: ВПЦ "Київський університет", 2015. – 415 с.
12. Набока Б. С. Розвиток ідей про учнівське самоврядування у вітчизняній педагогічній теорії та практиці: автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.01 / Кіровоградськ. держ. пед. ун-т ім. В. Винниченка. – К., 2001. – 21 с. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4732/1/Naboka.pdf>. – С. 1.
13. Новий тлумачний словник української мови: у 4 т. / уклад.: В. В. Яременко, О. М. Сліпущко. – К.: Аконті, 2000. – Т. 4. – 910 с.
14. Словарь по социальной педагогике: учеб. пособ. для студ. высш. пед. учеб. заведений / автор-сост. Л. В. Мардахаев. – М.: Академия, 2002. – С. 251–252.
15. Стратегія розвитку органів студентського самоврядування вищих навчальних закладів України на 2011–2021 рр. / О. Ф. Каюмова, О. С. Корнієнко, О. В. Романцова. – К., 2011. – 24 с. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://studmp.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-%D0%9E%D0%A1%D0%A1.pdf>.
16. Студентське самоврядування як фактор оптимізації навчального процесу у вищій школі. Аналітична записка. – [Електрон. ресурс]. Режим доступу: <http://www.niss.gov.ua/articles/1416/>.
17. Ступак О. Ю. Місце і роль студентського самоврядування у діяльності педагогічного університету. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=8862&chapter=1>.
18. Ціннісні орієнтації сучасної української молоді: матеріали парламентських слухань у Верховній Раді України від 2 листопада 2016 р. / Верховна Рада України, Комітет з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму. – К.: Парламентське видавництво, 2017. – 312 с. (Серія "Парламентські слухання").
19. Шпаківська О. Організація студентського самоврядування у практиці роботи вітчизняних і закордонних ВНЗ. Витоки педагогічної майстерності. – 2013. – Вип. 11. – [Електрон. ресурс]. – Режим доступу: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2340/1/Shpakivska.pdf>.

References

1. Bobrytska V. I. Uchnivske samoupravlinnya yak zasib pidvyshchennya efektyvnosti vykhovannya osobystosti shkol'yara (na osnovi spadshchyny A. S. Makarenka): avtoref. dys. ... kand. ped. nauk: spets. 13.00.01 "zahalna pedahohika" / V. I. Bobrytska. – 25 s.
2. Borodin Ye. I. Rozvytok studentskoho samovyryaduvannya yak napryam derzhavnoyi pidtrymky molodi v Ukraini / YE. I. Borodin, T. M. Tarasenko. – 2010. – UDK 329.78. Rezhym dostupu: [http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04\(7\)/10beipmu.pdf](http://www.dridu.dp.ua/vidavnictvo/2010/2010_04(7)/10beipmu.pdf).
3. Veretenko T. H. Rol samovyryaduvannya u sotsializatsiyi studentiv u VNZ / T. H. Veretenko, L. O. Sheina. Rezhym dostupu: http://elibrary.kubg.edu.ua/1414/1/Veretenko_Sheina_IPSP_IP%26KO.pdf.
4. Hrebennyk T. V. Upravlinnya protsesamy hromads'koho vykhovannya studentiv VNZ : dys. ... kand. ped. nauk: 13.00.06. – L., 2011. – 512 s. Rezhym dostupu: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=8862&chapter=1>.
5. Hutsol L. Znachennya student'koho samovyryaduvannya u protsesi samorealizatsiyi osobystosti. / L. Hutsol // Pedahohichnyy dyskurs, vypusk 17. – 2014. – S. 52–57. – Rezhym dostupu: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?I21DBN=LINK&P21DBN=UJRN&Z21ID=&S21REF=10&S21CNR=20&S21STN=1&S21FMT=ASP_meta&C21COM=S&S21P03=FILA=&S21STR=0peddyk_2014_17_12.
6. Zakon Ukrainy "Pro vyshchu osvitu" Verkhovna Rada Ukrainy; Zakon vid 01.07.2014 № 1556 VII. Rezhym dostupu: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1556-18>.
7. Entsyklopediya osvity / APNU; hol. red. V. H. Kremen. – K.: Yurinkom, 2008. – 1040 s.
8. Krasnoschok I. Umovy efektyvnoho rozvytku studentskoho samovyryaduvannya // Naukovi zapysky, vypusk 97. Rezhym dostupu: http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nz_p/2011_97/statiti/36.pdf.
9. Kulichenko O. S. Studentske samovyryaduvannya v systemi vyshchoyi shkoly / O. S. Kulichenko // Sotsializatsiya osobystosti. – K.: Lohos, 2002. – T. 17. – Vyp. 1. – S. 67–75.
10. Lemishko V. H. Osoblyvosti orhanizatsiyi student'skoho samovyryaduvannya u VNZ (na prykladi NNTS PTO NAPN Ukrainy). – 16 s. Rezhym dostupu: http://umo.edu.ua/images/content/nashi_vydanya/stud_almanah/27.pdf.
11. Marushkevych A. A., Spitsyn Ye. S. Pedahohika vyshchoyi shkoly. Pidruchnyk. – K.: VPTS "Kyivskyi universytet", 2015. – 415 s.
12. Naboka B. S. Rozvytok idey pro uchnivske samovyryaduvannya u vitchyznanyi pedahohichniy teorii ta praktysi: avtoref. dys. kand. ped. nauk: 13.00.01 / Kirovohrads'kyi derzhavnyi pedahohichnyy un-t im. Volodymyra Vynnychenka. – K., 2001. – 21 s. Rezhym dostupu: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/4732/1/Naboka.pdf>. c. 1.
13. Novyy tлумачnyy slovnyk ukraïn's'koyi movy: U 4 t. / Ukladachi: V. V. Yaremenko, O. M. Slipushko. – K.: Akonit, 2000. – T. 4. – 910 s.
14. Slovar po sotsyalnoy pedahohyke: Ucheb. Posobyе dlya stud. vyssh. ped. ucheb. Zavedeniy / Avtor-sostavitel L. V. Mardakhaev. – M.: Akademyya, 2002. – S. 251–252.
15. Stratehiya rozvytku orhaniv studentskoho samovyryaduvannya vyshchym navchalnykh zakladiv Ukrainy na 2011–2021 rr. / O. F. Kayumova, O. S. Korniyenko, O. V. Romantsova. – K., 2011. – 24 s. Rezhym dostupu: <http://studmp.org.ua/wp-content/uploads/2013/04/%D0%A1%D1%82%D1%80%D0%B0%D1%82%D0%B5%D0%B3%D1%80%D1%80%D0%BE%D0%B7%D0%B2%D0%B8%D1%82%D0%BA%D1%83-%D0%9E%D0%A1%D0%A1.pdf>.
16. Student's'ke samovyryaduvannya yak faktor optymizatsiyi navchalnoho protsesu u vyshchiy shkoli. Analitichna zapyska. Rezhym dostupu: <http://www.niss.gov.ua/articles/1416/>.
17. Stupak O. Yu. Mistse i rol student'skoho samovyryaduvannya u diyalnosti pedahohichnoho universytetu. Rezhym dostupu: <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=8862&chapter=1>.
18. Tsinnisni oriєntatsiyi suchasnoyi ukraïn's'koyi molodi: materialy parlament'skykh slukhan' u Verkhovnyi Radi Ukrainy 2 lystopada 2016 roku / Verkhovna Rada Ukrainy, Komitet z pytan' sim'yi, molodizhnoyi polityky, sportu ta turizmu. – K.: Parlamentske vydavnytstvo, 2017. – 312 s. (Seriya "Parlamentski slukhan'ya").
19. Shpakiv's'ka O. Orhanizatsiya student'skoho samovyryaduvannya u praktysi roboty vitchyznanykh i zakordonykh VNZ. Vytoky pedahohichnoyi mayisternosti. – 2013. – Vyp. 11. Rezhym dostupu: <http://dspace.pnpu.edu.ua/bitstream/123456789/2340/1/Shpakivska.pdf>.

A. Marushkevych, Doctor of Pedagogical Sciences, Professor
Taras Shevchenko National University of Kyiv, Kyiv, Ukraine

THE ROLE OF STUDENT SELF-GOVERNMENT IN SOLVING THE LIFE-PROBLEMS OF YOUTH

The article focuses on the importance of supporting the authorities of student self-government in higher education institutions. Peculiarities of the experience of modern youth in the organization of their life and provision at the legislative level of a wide range of rights and responsibilities have been defined; the content of modern scholars' interpretation of the concept of "student self-government" has been revealed, in particular, presented in state documents, an explanatory dictionary of the Ukrainian language, a dictionary on social pedagogy, articles of individual scholars; the importance of student self-government for the development of communication and the emergence of necessary relationships of young people from different groups, departments, faculties, institutes, etc. has been proved, and the development of their abilities, opportunities, the formation of professional and socially significant properties has been defined. Its main principles (interconnection of functions, powers, rights, opportunities, voluntary and elective, initiative, amateur action, creativity, transparency and relevance of the decisions made, etc.) and directions of provision (research, cultural-mass, sports and health, informational etc.) have been distinguished. It is stated that student self-government authorities are an integral part of the management of a modern institution of higher education; it is noted that it is impossible to solve any questions regarding students without the participation of representatives of student self-government authorities. It is envisaged that student self-government authorities should direct young people to participate in international student conferences, international exchange programs, involve activists in projects, exchange information, resources, implement partnership projects, etc., which will enable students to learn how to apply positive practices of student collectives. It is stressed that the relationships between teachers and students should be built on the basis of close cooperation and mutual trust and responsibility.

Keywords: youth, student self-government, institutions of higher education, legislative level, principles, directions.

УДК 378:004.032.6]:004.77

К. Нечипоренко, канд. пед. наук
Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ,
Д. Настас, наук. співроб.
Київський університет імені Бориса Грінченка, Київ

ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ "ПОЧАТКОВА ОСВІТА" ДО ПРОЕКТУВАННЯ МУЛЬТИМЕДІЙНИХ ОСВІТНИХ РЕСУРСІВ ЗАСОБОМ ХМАРООРІЄНТОВАНИХ СЕРВІСІВ

Здійснено аналіз хмароорієнтованих сервісів. Визначено категорії хмароорієнтованих сервісів, а саме: хмароорієнтовані сервіси для комунікації; для співпраці; для підвищення мотивації учнів до навчання; для дослідницької діяльності; для перевірки засвоєних знань. Розкрито можливості їхнього використання для проектування мультимедійних освітніх ресурсів для початкової школи. Охарактеризовано особливості формування у майбутніх учителів початкової школи навичок роботи із хмароорієнтованими сервісами у межах вивчення навчальних дисциплін, зокрема: "ІКТ в освіті" (2 курс), "Методика навчання інформатики" (5 курс, 6 курс), "Спецпрактикум із інформатики" (4 курс), "Спецкурс із інформатики" (4 курс, 6 курс) тощо.

Ключові слова: хмарні технології, хмарні обчислення, хмароорієнтовані сервіси.

Зі здобуттям незалежності Україна як держава почала шукати свій власний шлях розвитку та вдосконалення. Українська освіта як невід'ємна ланка держави теж перебуває в постійному русі вперед.

У вересні 2017 р. було ухвалено новий закон "Про освіту", в якому детально розкрито зміни до Державного стандарту початкової освіти. Вже у 2017/2018 навчальних роках цей стандарт було апробовано у 100 школах України. Із впевненістю можна сказати, що упродовж кількох років зміни торкнуться абсолютно всіх учасників освітнього процесу.

Хочемо звернути увагу, що Новою українською школою було визначено 10 ключових компетентностей, серед яких: "інформаційно-цифрова компетентність (передбачає впевнене, а водночас критичне застосування інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для створення, пошуку, обробки, обміну інформацією на роботі, у публічному просторі та приватному спілкуванні; інформаційна та медіаграмотність, основи програмування, алгоритмічне мислення, робота з базами даних, навички безпеки в інтернеті та кібербезпеці; розуміння етики роботи з інформацією (авторське право, інтелектуальна власність тощо)". Для того, щоб учні змогли отримати ці важливі технологічні компетентності, сучасний учитель має не лише володіти технічними навичками на користувачькому рівні, а вміло створювати власний освітній е-контент [1].

Отже, важливим є питання підготовки майбутніх учителів початкової школи до змін та інновацій, які їх очікують після випуску із закладів вищої освіти.

Метою статті є аналіз можливостей використання хмароорієнтованих сервісів для проектування мультимедійних освітніх ресурсів для початкової школи.

Аналіз попередніх досліджень. На сучасному етапі розвитку освіти в Україні відбувається переосмислення ролі вчителів, упроваджуються дистанційні технології навчання, розробляються відкриті електронні освітні ресурси, активніше використовуються змішані технології навчання. Саме тому, інструментарій інформаційних, медіа-і комунікаційних технологій постійно розширюється.

Майбутні вчителі початкової школи мають навчитися використовувати медіаресурси та медіаінструменти у своїй професійній діяльності. Існує велика кількість хмароорієнтованих сервісів для створення та розміщення мультимедійного контенту з використанням комп'ютерної графіки, тексту, мовленнєвим супроводом, високоякісним звуком, статичними зображеннями й відео, які дозволяють урізноманітнити процес навчання. Питанню використання хмароорієнтованих технологій в освітньому процесі у своїх працях приділяли увагу як вітчизняні, так і зарубіжні науковці, зокрема, проблеми упровадження інформаційно-комунікаційних та хмарних технологій в освіті розглядали Н. Р. Балик, М. І. Жалдак, Л. М. Ісак, Є. Ю. Кулик, В. В. Лапінський, А. Ф. Манако, Я. С. Мудрий, А. Ю. Пилипчук, Г. О. Проценко, С. А. Раков, О. В. Співаковський, О. М. Спірін, В. Ф. Хомич, М. І. Шут тощо. Дидактичні властивості використання хмарних технологій для організації навчального процесу відображено у роботах В. Ю. Бикова, С. Г. Литвинської, Н. В. Морзе, Н. Ю. Дзямулич, О. Г. Кузьмінської, В. П. Вембер та інших. Ізземний досвід упровадження технологій хмарних обчислень в освіту детально проаналізовано у працях Н. Склейтера та К. Хеввіта, а також дослідження проблеми використання мультимедіа, аудіо- та відеотехнологій в освітньому процесі можна